

Psykologer må utdannes i mangfoldsp psykologi

Sara Khazaeni
sarkha1@lorenskog.kommune.no

I dagens flerkulturelle samfunn bør mangfoldskompetanse være en grunnleggende ferdighet for psykologer, ikke et valgfritt tillegg. Til tross for økt bevissthet om kulturelt mangfold er dette temaet fortsatt ikke godt nok integrert i psykologutdanningen i Norge. Det er på høy tid at vi gjør noe med det.

Sara Khazaeni (foto: Lars Mariåsen)

Som psykologer har vi en unik mulighet til å hjelpe mennesker i vanskelige livssituasjoner, men også et stort ansvar. For å møte det mangfoldet som finnes blant våre pasienter, på en respektfull og empatisk måte må vi forstå deres kulturelle, sosiale og personlige kontekster. Uten denne kontekstuelle innsikten risikerer vi at pasientene ikke føler seg sett og forstått, og at de mister tillit til behandlingssystemet. Det kan resultere i at de avstår fra å søke eller ta imot nødvendig hjelp.

Mangfoldskompetanse er nødvendig

Mangfoldskompetanse handler om mer enn kunnskap; det er en ferdighet som gjør oss i stand til å møte pasienter med respekt og empati, uansett bakgrunn. Niloufar Jalali-Moghadam (2024) har tidligere pekt på viktigheten av mangfoldsp psykologi og omtalt hvordan den amerikanske psykologforeningen har arbeidet systematisk med temaer som mangfold, inkludering og likhet. Norge kan lære mye fra våre amerikanske kollegers tilnærming, spesielt med tanke på at mangfoldsp psykologi fortsatt ikke er en integrert del av psykologutdanningen her til lands i 2024.

Psykologstandens homogenitet

Som psykolog med minoritetsbakgrunn legger jeg merke til at psykologstanden i Norge er relativt homogen. Fravær av representasjon i egne rekker kan føre til at enkelte kulturer og perspektiver blir oversett i fagets utvikling og profesjonens virksomhet. Det kan også føre til feilslått hjelp eller tiltak som ikke er tilstrekkelig kulturelt tilpasset. Et konkret eksempel på at psykologer kan foreslå løsninger uten å ta hensyn til pasientens kulturelle bakgrunn, kan være å anbefale en pasient å kutte kontakten med familien. Et slikt relasjonelt brudd kan være direkte skadelig for noen minoritetsungdommer fordi familie har en svært sentral rolle. Slike forslag kan skape et press på pasienten om å forsvare sine kulturelle verdier, noe som kan gjøre terapien mer belastende enn hjelpsom.

At tilnærmingen til pasienter med minoritetsbakgrunn kan slå feil ut for dem det gjelder, handler sjelden om onde intensjoner fra psykologens side, men om manglende kompetanse. Psykologutdanningen gir ikke tilstrekkelig opplæring i hvordan man arbeider med mangfold. Av denne grunn må mangfoldsp psykologi som fagfelt integreres bedre i utdanningen. Vi må ruste fremtidens psykologer til å kunne forstå og arbeide med de ulike kulturelle, etniske og sosiale faktorene som påvirker menneskers psykiske helse.

En mer mangfoldig psykologstand

En viktig stemme i arbeidet for å gjøre psykologer som gruppe mer heterogen har vært psykolog Usman Chaudhry. Han har oppmuntret flere med minoritetsbakgrunn til å søke psykologutdanning for å bidra til et mer mangfoldig fagmiljø. Dette er et viktig steg i riktig retning, men vi kan ikke forvente at et økt antall minoritetspsykologer alene vil løse problemet. Selv med en mer mangfoldig psykologstand er det avgjørende at alle psykologer – uavhengig av egen bakgrunn – er utdannet i å forstå de spesifikke utfordringene og behovene som minoriteter kan ha.

Mangfoldpsykologi må derfor bli en integrert del av læreplanen i psykologutdanningen. Det må ikke bare være et tilleggsemne, men en systematisk del av både teori og praksis gjennom hele studiet. Psykologer må utdannes i hvordan kulturelle, etniske og sosiale faktorer kan påvirke både psykiske lidelser og behandlingsprosesser. Slik kan psykologene bli bedre rustet til å møte pasienter med ulik bakgrunn, og bidra til at behandlingen blir mer treffsikker og relevant for hele befolkningen. Psykologutdanningen må endres slik at den ikke bare ser på pasientenes behov gjennom et vestlig perspektiv, men også tar hensyn til det mangfoldet vi ser i samfunnet vårt i dag.

Merknad. Ingen oppgitte interessekonflikter.

Referanser

Jalali-Moghadam, N. (2024, 2. september). Mangfoldpsykologi må inn i læreplanen. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2024/09/mangfoldpsykologi-ma-inn-i-laereplanen>